

KÉT HELYEN IS

Az Alkotmánybíróság a törvény második és nyolcadik szakaszát találta alkotmányellenesnek.

KÉT HELYEN IS

Az Alkotmánybíróság a törvény második és nyolcadik szakaszát találta alkotmányellenesnek. Az adatvédelmi ombudsman szerint nincs szükség új törvényre.

Alkotmányellenesnek találta az ügynöktörvény két szakaszát az Alkotmánybíróság keddi ítéletében. A bíróság szerint az elmúlt rendszer titkosszolgálati tevékenységének feltárásáról és az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára létrehozásáról szóló, az Országgyűlés által május 30-án elfogadott, de ki nem hirdetett törvény azon rendelkezései alkotmányellenesek, amelyek a személyes adatok védelme nélkül bárki által megismerhetővé, hozzáférhetővé teszik az elmúlt rendszer szolgálatainál dolgozott személyeknek a levéltár által kezelt személyes adatait.

Mádl Ferenc júniusban küldte el véleményezésre az Alkotmánybíróságnak a törvényt, mert álláspontja szerint több ponton is alkotmányellenes, így például alkotmányos indok nélkül korlátozza az érintettek személyes adatainak védelmét.

Az Alkotmánybíróság indoklása szerint "megállapítható, hogy a vizsgált törvény második szakasz első bekezdése, valamint nyolcadik szakasza a levéltári törvény 5. bekezdése c pontjában meghatározott személyi kör tekintetében ellentétes az alkotmány 59. paragrafusának első bekezdésével".

Az Alkotmánybíróság szerint nincs olyan alkotmányos cél, melynek elérése indokoltá tenné a teljes nyilvánosságra hozattal járó alapjog-korlátozást. Mivel a megfigyelt törvény alapján is megismerhetik a velük kapcsolatba hozható operatív kapcsolatról, hálózati személyről, hivatásos alkalmazotról az azonosításukhoz szükséges adatokat, az ezzel összefüggő információs önrendelkezési jog érvényesítéséhez nincs szükség ezeknek a személyes adatoknak a teljes nyilvánosságra hozatalára.

A pusztán információs érdek önmagában nem elég a személyes adatok védelméhez való jognak a vizsgált törvény kifogásolt szabályai szerinti korlátozáshoz. Önmagában a közérdek, vagy a kitűzött jogpolitikai cél nem elegendő a személyes adatok nyilvánosságra hozatalához. Ezzel az Alkotmánybíróság utalt a levéltári törvény preambuluma, melyben célul tűzték ki az elmúlt rendszer állambiztonsági szolgálatai tevékenységének megismerését.

Az Alkotmánybíróság azt is megállapította, hogy a törvény alkotmányosan csak akkor kötelezheti a történeti levéltárat arra, hogy internetes honlapján személyes adatokat is tartalmazó iratokat tegyen hozzáférhetővé bárki számára, ha azt olyan eljárás előzi meg, amely - megfelelő eljárási garanciák biztosításával - szavatolja azok valódiságát.

A köztársasági elnök szerint a törvény ellentétes az Alkotmányban foglalt jogorvoslathoz való joggal is, azonban az Alkotmánybíróság szerint a jogorvoslathoz való jog csak a hatósági döntésekre terjed ki, a történeti levéltár anyagában történő kutatásra vonatkozó törvényi

rendelkezések nem hozhatók összefüggésbe a jogorvoslathoz való alapvető joggal.

"Nem a jogorvoslathoz való jogot, hanem a személyes adatok védelméhez való jogot sérti az olyan törvény, amely személyes adatok kellő védelme (...) nélkül tesz kutathatóvá személyes adatokat is tartalmazó anyagokat, függetlenül attól, hogy az adatok valódiak, vagy valótlanok, a kutatást végző, vagy más személy nyilvánosságra hozza-e azokat, vagy sem" - tartalmazza az indoklás.

PÉTERFALVI SZERINT NINCS SZÜKSÉG ÚJ TÖRVÉNYRE

Péterfalvi Attila álláspontja szerint nincs szükség az elmúlt rendszer titkosszolgálati tevékenységének feltárásáról és az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára létrehozásáról szóló 2003. évi törvény mellett egy új törvényre.

"A mostani levéltári törvényt természetesen lehet pontosítani, ha a jogalkotó szükségét látja, de koncepcionálisan új szabályozásra nincs szükség és úgy gondolom, hogy nem is lenne alkotmányos egy olyan szabályozás, amely nyitna, ez bebizonyosodott ma" - nyilatkozta az adatvédelmi ombudsman az Alkotmánybíróság keddi nyilvános döntését követően.

Péterfalvi Attila, közvetlenül a kihirdetést követően az Alkotmánybíróság épületében hangsúlyozta, hogy "nagyon fontosnak" tartja a taláros testületnek az ügynöktörvény két szakaszát elutasító határozatát. Mint mondta, a döntés teljes egészében alátámasztja korábbi aggályait, ezért is örül annak.

"Az Alkotmánybíróság következetesen a 15 éves gyakorlatot követi (...), ami azt jelenti, hogy (...) az alkotmányos alapjog, a személyes adatok védelméhez fűződő jog akkor korlátozható, ha a korlátozás elkerülhetetlen, az eszköz alkalmas eszköz és a korlátozás arányos" - fogalmazott az adatvédelmi biztos.

Ez azt mutatja, hogy a jelenleg hatályos törvény biztosítja az információs kárpótlást a megfigyelték részére, a kutatók számára biztosítja a kutatás lehetőségét, a közszereplők esetében pedig a teljes nyilvánosságot. Ezek azok az elvek, amelyek mentén egy ilyen szabályozás megszülethet - mutatott rá.

Közölte azt is, nem megfelelőek azok az indokok, hogy például Lengyelországban is nyilvánosságra kerültek listák, hiszen ez nem jogszerűen történt, így az ügyben büntetőfeljelentés is született.